

WERELDWIJDE TREND- VOORSPELLING VOOR MELK

Volgens de jongste voorspelling inzake melk blijven de productie van en de vraag naar melk gestaag toenemen. Een stijging van 2,6% in 2014, en evenveel in 2015. De wereldmelkprijs blijft daarom rond het huidige hoge peil schommelen, met vermoedelijk minder prijsprongen. – *Erwin Wauters, ILVO*

De melkveesector opereert in een internationale markt. Dit doet hij zowel voor de afzet van zijn producten, met name melk en afgeleide zuivelproducten, als voor de aanvoer van productiemiddelen zoals voeder en meststoffen. Ondanks het feit dat nog steeds een minderheid van alle geproduceerde melk daadwerkelijk op de wereldmarkt terecht komt, is de sector in Vlaanderen in toenemende mate onderhevig aan trends en ontwikkelingen op de wereldmarkt van melk en van productiemiddelen voor de melkveesector.

Belang van marktinzichten

Het monitoren van globale en regionale trends en ontwikkelingen, en een gefundeerd inzicht in de meest waarschijnlijke ontwikkelingen in de toekomst zijn beide cruciaal om competitief te blijven in deze globale marktomgeving. Het IFCN (International Farm Comparison Network) is het grootste netwerk wereldwijd voor de ontwikkeling en uitwisseling van kennis en data over melkproductie. Het IFCN

startte in 2000 met als basis: de koe en de melkveehouder. Anno 2014 wordt de kennis van IFCN ontwikkeld via een wereldwijd netwerk van melkvee-experten uit meer dan 90 landen, gecoördineerd door het Dairy Research Center. De economische modellen en standaarden die IFCN hanteert, zorgen voor maxi-

.....
Europa blijft de belangrijkste productieregio.

male vergelijkbaarheid tussen landen en regio's en duiden de trends en ontwikkelingen in de wereldwijde melkproductie. Op die manier is IFCN de leidende kennisorganisatie wat melkproductiesystemen en gerelateerde economische onderwerpen betreft. Het IFCN levert data, kennis en inspiratie aan stakeholders in de hele melkveeketen.

Voor Vlaanderen is ILVO-Landbouw & Maatschappij de vertegenwoordiger binnen IFCN.

Bewegingen van de wereldmarktprijs

Het grootste deel van de melk en de hiervan afgeleide producten worden in dezelfde regio geproduceerd en geconsumeerd. Slechts een klein 'teveel' aan melk wordt internationaal verhandeld. Toch is het dit 'teveel' bepalend voor de prijs. Door toenemende handel, in volume maar ook in afstanden, en door de afbouw van marktregulerende beleidsmaatregelen, volgt de melkprijs in België grotendeels de bewegingen van de wereldmarktprijs. Dat blijkt duidelijk uit figuur 1. De wereldmarktprijs wordt beïnvloed door vraag en aanbod op de wereldmarkt, dus wijzigingen van de vraag in belangrijke importlanden en/of wijzigingen in het aanbod in belangrijke exportlanden hebben een belangrijke impact op de wereldmarktprijs.

Recordprijzen

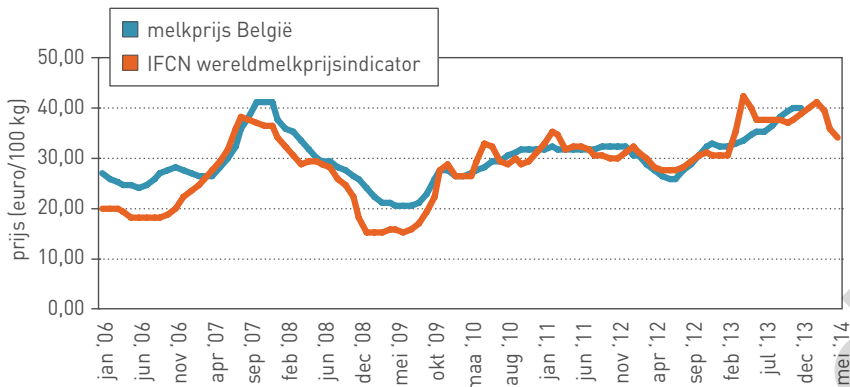
In 2013 en tot begin 2014 steeg de melkprijs naar ongekende recordhoogten. De redenen hiervoor zijn de afname van de productie in de eerste helft van 2013, de stijging van de wereldvraag naar melk en de lage voorraden. Na het jaar 2012, dat door de lage melkprijs bedrijfseconomisch een slecht jaar was voor de melkveeboeren wereldwijd, daalde de productie in de eerste helft van 2013. Dat is een fenomeen dat algemeen vastgesteld wordt: een slechte bedrijfseconomische situatie, zeker wanneer die meerdere maanden aanhoudt, zorgt voor een stagnatie of zelfs daling van de productie. Tegelijk bleef de vraag op een hoog peil. Zonder financiële crisis en/of voedselchandalen wordt overigens verwacht dat deze vraag zal blijven stijgen. Een belangrijk deel hiervan komt nog steeds door de bevolkingsgroei. Het grootste deel van de toename van de vraag komt echter door een toename van de consumptie per persoon. De stijging in consumptie per persoon is het onzekere element binnen de vraag. Dit is dus het element dat via plotse vraagwijzigingen voor prijsschommelingen kan zorgen. In 2009 was er door de financiële crisis, en door secundaire gebeurtenissen zoals het melamineschandaal in China in 2008, een sterke daling van de vraag. Zonder dergelijke events mag verwacht worden dat de vraag blijvend zal toenemen. De historisch lage voorraden vormen een derde belangrijke reden voor de recordprijzen. Voorraden kunnen in periodes van aanbodtekorten op de markt gebracht worden om prijsstijgingen te temperen. Sinds een aantal jaren is de grootte van deze voorraden echter kleiner dan ooit. Overheden en bedreven hanteren immers nog slechts in geringe mate een voorradenbeleid. Bovendien is, door afbouw van interventieprijzen, het aanbod beter afgestemd op de vraag, waardoor ook geen voorraden meer gecreëerd worden.

Voorspelling op korte termijn

Elk jaar maakt het IFCN een inschatting op korte termijn. De methode hiervoor is een combinatie van modellen enerzijds en expertkennis en -discussies anderzijds.

Tabel 1 IFCN voorspelling voor de globale melkproductie en werkelijke toename - Bron: IFCN

Jaar	Voorspelling	Werkelijkheid
2011	+3,2%	+3,4%
2012	+3,2%	+2,6%
2013	+1,9%	+1,2%

Figuur 1 Melkprijs in België versus IFCN wereldmelkprijsindicator - Bron: FOC Economie en IFCN

Tabel 2 Kerncijfers langetermijnvoorspelling melkproductie tot 2024 - Bron: IFCN

Variabele	Status 2024	Verandering ten opzichte van 2013
Melkproductie	1077 miljoen ton	+ 36% (+283 miljoen ton)
Per capita consumptie	133 kg melk	+19%
Melk producerende dieren (koeien, buffels)	62 miljoen	+18%
Melk opbrengst per dier	2500 kg/dier/jaar	+15%

Zonder financiële crisis en/of voedselchandalen wordt verwacht dat de vraag naar melk zal blijven stijgen, deels als gevolg van de bevolkingsgroei maar nog meer door een verhoging van de consumptie per persoon.

Doorheen de voorbije jaren bleek deze voorspelling behoorlijk accuraat te zijn (tabel 1). Gebaseerd op de huidige evoluties en de meest verwachte trends voorspelt IFCN een productiestijging in 2014 van 2,6% of een stijging van de globale productie met 19,7 miljoen ton. Ter vergelijking: de productie in België is iets meer dan 3 miljoen ton. Deze verwachting is gebaseerd op de huidige ontwikkelingen inzake investeringen, aantallen vervangingsvee, aantal melkkoeien en productie per koe, op de meest verwachte aanbodreactie op de huidige hoge prijzen en op de huidige ontwikkeling van de grasproductie in

belangrijke productielanden met grasgebaseerde systemen. We zien nu reeds de effecten van de sterke groei van de productie. Na recordhoogten in februari 2014 is de wereldmelkprijs aan het dalen. Aangezien we verwachten dat de vraag een normale evolutie zal kennen, verwachten we in 2014 verder een lichte neerwaartse druk op de prijs. Gemiddeld verwacht IFCN voor 2014 echter nog steeds een hoog prijsniveau van 47,5 dollar/100 kg melk. Afhankelijk van de wisselkoers komt dit neer op ongeveer 34,8 euro/100 kg melk. IFCN verwacht dat in 2014 deze stijging zich zal voordoen in Europa, Noord- en

Latijns-Amerika en India. In China en Nieuw-Zeeland verwachten we een stagnatie van de productie, in Rusland een tijdelijke daling. Voor 2015 verwacht IFCN een procentueel even sterke toename van de productie (2,6%) wat betekent dat er ruim 20 miljoen ton melk extra gemolken zal worden. We verwachten echter dat er in 2015 een extra vraag voor ongeveer 20 miljoen liter melk zal zijn, dus we verwachten in 2015 geen sterke daling van de prijs.

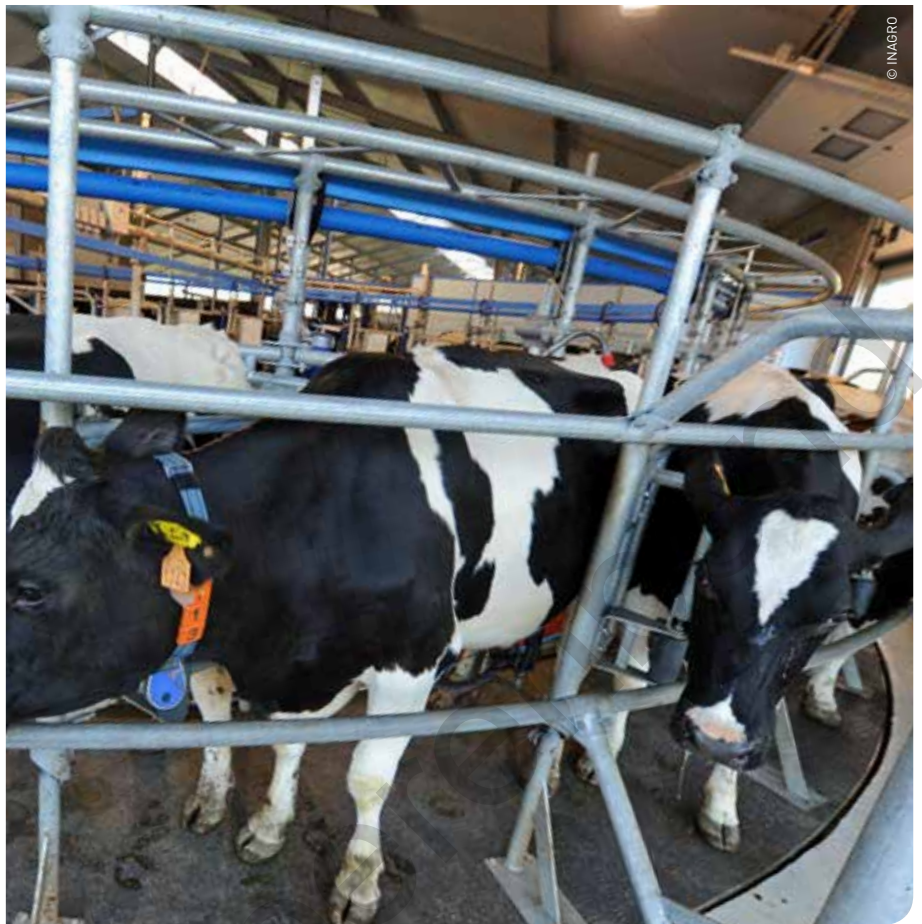
Voorspelling 2024

Bij het IFCN werd tevens een langetermijnvoorspelling gemaakt, die de meest waarschijnlijke evolutie inzake melkproductie tot 2024 weergeeft. Tabel 2 geeft een aantal kerncijfers hiervan.

We verwachten een jaarlijkse stijging van de productie en consumptie met 2,6 tot 2,9%. Een groter deel van de globaal geproduceerde melk zal 'formele melk' worden. Dit is melk die wordt afgeleverd aan een melkerij. Grotere bedrijven zullen een groter aandeel krijgen in de melkproductie dan kleine bedrijven, in bijna alle regio's.

Procentueel gezien zal deze groei zich voornamelijk afspelen in het zuiden, met name in Zuid-Amerika (+ 53%), Afrika (+ 46%), India (+60%) en Oceanië (+22%). Na India zal de EU-28 echter nog steeds de belangrijkste productie-regio zijn in hoeveelheid geproduceerde melk. De bepalende factoren voor de mate van groei in de EU zijn het beleid en de competitiviteit van de melkveebedrijven. Binnen Europa verwachten we in eerste instantie een regionale verschuiving, waarbij in de regio Noord-West Europa de productie sterker zal toenemen dan elders. Tegen 2024 verwachten we echter dat ook in een aantal regio's in Zuid- en Oost-Europa de productie sterk zal toegenomen zijn.

Als het beleid niet verandert, verwachten we dat tegen 2024 de wereldhandel in melk met 39 miljoen ton zal toegenomen zijn, een evolutie die mogelijk een temperend effect heeft op de prijsvolatiliteit. Belangrijkste exportregio's dan zijn de EU, Oost-Europa, Noord-Amerika en Oceanië. Belangrijke importregio's in 2024 zijn nog steeds Zuid- en Zuid-Oost Azië, Afrika en het Midden-Oosten. ■

ARBEID EFFICIËNT ORGANISEREN EN GERICHT INVESTEREN

Op veel groeiende melkveebedrijven wordt arbeid een knelpunt. Door de stijgende werkdruk verloopt de individuele opvolging van de veestapel moeilijker en wordt de bedrijfsvoering minder scherp. Het gevaar bestaat dat de technische en economische resultaten daar onder lijden. – *Isabelle Vuylsteke & Annelies Vanderhaeghe, Bedrijfsadvisering Melkveehouderij – Inagro*

Het Interregproject 'Efficiënter werken om beter te leven op een melkveebedrijf' werkt rond arbeidstijd en arbeidsorganisatie bij melkvee. Het project startte eind 2008 en loopt nog tot eind dit jaar in West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk. Bedrijfsadvisering Melkveehouderij

(Inagro) voert dit project uit samen met zijn Franse partner Avenir Conseil Elevage. Om een inschatting te maken van de reële arbeidstijd op een melkveebedrijf, werden aan de hand van een enquête de werktijden voor de vaste melkveetaken op West-Vlaamse en